

(continuació)

Bandera d'auxili

Conscients del perill que corrien, els resistents es van refugiar al cim de la muntanya i van demanar auxili amb dues banderes que hi van estendre. En una es podia llegir: "Cristians en perill". A l'altra hi havia una gran creu roja. Els tripulants d'un gran vaixell francès, el Guichen, ho van veure i cinc vaixells aliats van rescatar 4.200 supervivents, que van ser evacuats al Líban. Molts es van instal·lar a Anjar i avui, en aquesta població de la vall de Bekaa, hi ha sis barris amb el nom dels sis pobles armenis de Musa Dagh.

Moret, en el seu viatge per Armènia, explora el país i recull el testimoni dels pocs supervivents del genocidi. El periodista parla amb Movses Haneshanyan, un dels supervivents, que avui viu a Anjar. El Movses té 103 anys. Explica que el seu pare es va salvar pels pèls. "Els turcs van reunir els armenis de Musa Dagh per cavar un canal de reg. Quan van acabar els van fer caminar pel desert cap a Síria. Als qui no volien fer-ho els disparaven. Van matar fins i tot dones embarassades". Moret també parla amb Shushan Sirouyan, néta de dues víctimes del genocidi. El seu avi matern va deixar un diari on explicava com es va salvar de la matança: es va amagar durant una setmana a la panxa d'un cavall mort. L'àvia es va quedar òrfena: van degollar tota la família.

Segons el Museu del Genocidi Armeni, la primera fase de la matança va començar el 24 d'abril del 1915, quan el govern turc va ordenar l'assassinat de més de 200 intel·lectuals armenis a Istanbul.

La segona va ser quan l'exèrcit turc va reclutar 60.000 armenis que després van ser desarmats i assassinats pels soldats turcs.

La tercera fase va ser la massacre, la deportació i les marxes de la mort de dones, nens i avis. Durant aquestes marxes molts van ser assassinats pels soldats. D'altres van morir de gana i de malalties. Dones i infants van ser violats. Milers van ser forçats a convertir-se a l'islam.